

گزارش میزان آلودگی و پراکنش کنه‌های پیاز و سیر در مزارع استان زنجان

امید عسگری و محمد طاهرخانی

سازمان کشاورزی استان زنجان و دانشگاه آزاد واحد میانه

به‌منظور بررسی و مطالعه میزان آلودگی مزارع سیر استان زنجان (شهرستان طارم) به کنه پیاز *Rhizoglyphus enchinopus* (Fumouze & robin) طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۳ مطالعات و بازدیدهای گسترده‌ای از مزارع پیاز و سیر انجام گرفت و نمونه‌های زیادی از مزارع مشکوک به آلودگی مورد بررسی قرار گرفتند. از تعداد ۱۲۰ مزرعه نمونه‌برداری شده تعداد ۹۵ مزرعه در شهرستان طارم به این کنه آلوده بودند. خسارت این کنه از طریق نفوذ از بخش‌های خارجی بافت سیر به داخل می‌باشد که باعث ورود سایر میکروارگانیسم‌های مولد پوسیدگی می‌گردد. این کنه باعث کاهش رشد گیاه و در شدت‌های بالای خسارت، باعث از بین رفتن سیر می‌گردد. در آلودگی شدید تعداد ۶۵۰ عدد کنه بالغ و پوره در هر پیاز سیر مشاهده گردید. این گزارش اولین مورد فعالیت این کنه در زنجان می‌باشد. همچنین در طی سال‌های ۸۶-۱۳۸۵ آلودگی سوخ‌های سیر در شهرستان طارم زنجان به کنه *Rhizoglyphus robini* محرز گردید. این کنه در محل اتصال ریشه به سوخ‌ها فعالیت شدید داشت و گاهی تا قسمت‌های بالاتر حتی ساقه گیاه سیر نفوذ می‌نمود. آلودگی در اکثر مواقع با آلودگی‌های نامتدی از جمله نماتد *Ditylenchus dipsaci* همراه بود. این کنه همچنین باعث گندیدگی سیر در مزرعه و انبار می‌گردد. وجود این کنه در استان زنجان برای اولین بار گزارش می‌گردد.

